13e JAARGANG  CURAÇAO DEN 5n SEPTEMBER 1896.  Nº 662

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

*Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.*
*Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.*
*Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—*
*Afzonderlijke nummers fl. 0,20.*
*Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.*

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, Nº 129.

*E Courant aki ta sali toer dia Sabra.*
*Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.*
*Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.*
*Un number só fl. 0,20.*
*Un annuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.*

## Een belangrijk artikel.

Een vriendenhand bood ons dezer dagen ter lezing een artikel uit de "Vragen van den Dag", 11de Jaargang, 7de Aflevering, pag. 443, dat geschreven was door den Heer J. H. J. Hamelberg en getiteld: "Curaçao. Het bestuur van Gouverneur Van Raders, in verband beschouwd met de toekomst der kolonie."

Wij meenen onzen lezers een goeden dienst te bewijzen, indien wij hen nader kennis doen maken met den belangrijken inhoud van dit schrijven.

Wat bewoog den Heer Hamelberg tot het uitgeven van dit artikel? "1°, de verdiensten van den man, die steeds met vaste overtuiging in het strijdperk trad, waar men beweerde dat de kolonie niet op eigen bodem de middelen van bestaan voor haar ingezetenen kan vinden, meer algemeen in bijzonderheden bekend te maken; en 2° deze overtuiging van Van Raders meer algemeen ingang te doen vinden, om dus (ook in het moederland) warmere belangstelling in de bevordering der ontwikkeling en verbetering van den landbouw in de kolonie op te wekken dan tot nu toe bestaat."

Heeft de naam van den Heer Hamelberg reeds een goeden klank onder ons als van iemand, die het wel meent met de kolonie, waar hij vertoeft, de arbeid, door onzen onvermoeiden archivaris ondernomen met het aangegeven doel, bewijst wederom (wij zouden bijna zeggen te over) hoezeer de welvaart van Curaçao en onderhoorige eilanden hem ter harte gaat. Daarom heeft de Heer Hamelberg ons het beeld geteekend van een man, die met stalen volharding en diepgevoeld plichtbesef Curaçao heeft gevoerd tot een hoogte, welke het nog niet had bereikt en welke na verloren te zijn door misduiding van 's mans beste bedoelingen, maar ook vooral door de flauwe belangstelling in zijn werk en onverschilligheid der na hem gekomen bestuurders, tot nog toe niet is herwonnen.

Die man van stalen volharding en diepgevoeld plichtbesef, die man, wiens nagedachtenis Curaçao nooit genoeg dankbaarheid bewijzen kan, is, wij noemden reeds zijn naam: Reinier Frederik baron Van Raders. Deze "aanvaardde het bewind over de kolonie Curaçao en onderhoorige eilanden Bonaire en Aruba op den 23sten Juni 1836. Van den aanvang van zijn bestuur af stelde hij zich ten doel, de kolonie, die jaarlijks een subsidie van het moederland behoefde, haar financieële onafhankelijkheid te verzekeren. Geen middel kwam hem daartoe geschikter voor dan aanmoediging, verbetering en uitbreiding van den landbouw, den eenigen, onwrikbaren en duurzamen grondslag van den rijkdom der volken."

Uitgaande van de vaste overtuiging, dat "de eilanden, ofschoon weinig door de natuur gezegend en inderdaad niet veel meer dan dorre klippen, wel vatbaar waren om hun een productief vermogen bij te zetten, tenemde hunne bevolking te onderhouden," was Gouverneur Van Raders' eerste zorg er aan gewijd, om naast de reeds bestaande culture van maïs en aardnoten, nieuwe in te voeren. Doch om tot een goeden uitslag te geraken was hulp, krachtdadige hulp noodig, te meer daar men met nalating van eigen onderzoek en bewijs, zich gaarne aan het oude houdt; Gouverneur Van Raders was zoo gelukkig in zijne pogingen ondersteund te worden door het toenmalige ministerie en zelf de gewenschte hulp te kunnen bieden.

Met moed toog Van Raders nu aan het werk. Cultuur-stations werden opgericht: Plantersrust, De Hoop en Fortuin te Curaçao; Fontein, Mexico, Guatemala en Nicotana te Bonaire; Canachito en een ander, ter grootte van 9 H. A. in de onmiddellijke nabijheid der stad, te Aruba. Nopaalbladeren, ter aanplanting van den nopaal-cactus, waarop het cochenille-insect wordt gekweekt, dat het karmijn oplevert, kwamen uit Cadix aan, de inheemsche aloë werd veredeld en er werd getracht door het invoeren van exemplaren der aloës socotrina een betere soort te verkrijgen. Ook andere cultures, zooals die van den moringaboom, uit wiens zaden de behen-olie geslagen wordt, van het katoen, der pita-plant, uit wier weefsel touw wordt gemaakt, en der tabak werden beproefd, echter met weinig goeden uitslag. Daarbij ontging de waarde der inheemsche gewassen Van Raders niet, zoodat wij het voordeel, dat de dividivi-peul nu nog aanbrengt, aan hem moeten danken; het bestaande schapenras verbeterde hij, wat zwaarte en sterkte der dieren betrof, door invoering van het Spaansche merinos-schaap, ofschoon hij niet verkreeg, wat hij gehoopt had, verbetering van de qualiteit der wol. Van Raders gaf het voorbeeld eener nieuwe wijze van zoutwinning, die meer en beter zout opleverde en in het vervolg door alle planters werd aangewend; de Curaçaosche industrie bevorderde hij door de materialen zoo goed en goedkoop mogelijk aan de bevolking te verschaffen, de scheepvaart bewees hij goede diensten door het oprichten van een vuurtoren te Bonaire en het plaatsen van een baken te Klein-Curaçao.

Ziedaar in korte trekken, wat Van Raders deed voor de kolonie. Zijn zijne verdiensten reeds groot, indien wij slechts letten op den tegenstand van de natuur en van den bodem, dien Van Raders te overwinnen had, die verdiensten nemen toe, wanneer wij bedenken, dat hij nagenoeg alleen stond in zijn pogen en zelfs tegenwerking ondervinden moest van eene zijde, vanwaar hij de grootste hulp had mogen verwachten. Echter, hij mocht over dat gebrek aan belangstelling klagen in het Verslag van 1844, hij liet zich daarom niet ontmoedigen, en wel is zijne volharding met den schoonsten uitslag bekroond, toen de begrooting, die in 1836 sloot met een tekort van f 271251,63, in 1854 een batig saldo toonde van f 13859,56½. En nu wijzen wij naast deze welsprekende cijfers nog niet op de voordeelen, door de ingezetenen der kolonie ook in latere jaren getrokken uit de cultures, die door Van Raders zijn ingevoerd en begunstigd, voordeelen, die volgens de opgaven door den Heer Hamelberg verstrekt, niet onbeduidend mogen heeten.

Toch heeft het werk van Gouverneur Van Raders geen stand mogen houden. Was dan de Curaçaosche bodem zoo ondankbaar, dat hij zelfs bij de beste verzorging geen vruchten opleveren kon? Gouverneur Van Raders bewees tijdens zijn verblijf in de kolonie juist het tegendeel. Doch wat Van Raders had, dat bezaten zijne opvolgers niet: volhardenden ijver, energie, een ongebroken moed bij teleurstellingen; misschien misten zij ook, wat Van Raders aan de kolonie bieden kon: een warm hart voor de belangen van het volk, dat aan zijn bestuur was toevertrouwd. Voeg hierbij de omstandigheid, dat, ofschoon de Curaçaosche producten geen attrek meer vonden en door die van andere landen werden vervangen, men toch hardnekkig vasthield aan het oude zonder nieuwe cultures te beproeven, en het zal ons duidelijk zijn, hoe de door Van Raders behaalde voordeelen na zijn vertrek zoo spoedig verdwenen en in 1867 van verdere exploitatie van gouvernementswege werd afgezien.

Of dat opgeven geweest is ten

---

**FEUILLETON.**

## ¿Qué sería?....

POR

EL P. LUIS COLOMA.

(De la Compañía de Jesús)

(*Continuación*).

III

—Esto no se explica, Padre; pero es cierto, cierto: no me queda duda.... A mi lado mismo, pegando á mi misma silla, vi una cosa que no puedo definir, porque parece un prodigio verlo, y sería otro prodigio explicarlo.... pero lo vi tan claro, como lo veo á usted en este momento ... Era una cosa indescriptible: así como una columna de humo amasado con tinieblas.... Allí había forma sin materia, sin color; palabra sin voz,.... y en medio, algo que sentía yo ser mi hermana.... dos ojos, los suyos,... su mirada triste, tristísima, que parecía implorar algo, con dos lágrimas de fuego que le caían cara abajo.... Me levanté con tal ímpetu, que el sillón fué á dar contra los cristales, haciéndolos trizas.... Entonces se alargó la sombra hasta llegar á la mesa, y con la punta de aquella oscuridad, tocó el papel y borró la firma....

La Rabina sofocó una especie de gemido, y se dejó caer extenuada en el respaldo de la butaca, envolviéndose en su cachemira, y tiritando de frío ó de espanto. Yo no volvía de mi estupor al oir aquella singular historia, y sentía también algo de los desfallecimientos del miedo.

—¿ Pero no sería eso alguna ilusión?—dije sin embargo. Quizá usted misma borró la firma, al levantarse, con los picos de ese mantón ó con el roce de la manga ...

—¡ Nó, nó, nó!—gritó la Rabina. El mantón no lo tenía puesto.... La mangas.... ¡ Vea usted!

Y extendió con fuerza ambos brazos, mostrándome las ajustadas mangas de una bata de tafetán gris, con vueltas de blanquísimo encaje, en que no se descubría mancha de tinta ninguna.

—¡ Eso es lo que me aterra!—añadió, sin tratar ya de ocultar su miedo. Eso es lo que quiero saber.... ¿ Cree usted posible que el alma de un muerto venga del otro mundo, á impedir que le acorten los sufragios?

—¡ Sí, señora!—respondí yo con firmeza. Lo creo posible; pero no lo juzgo probable.... Lo creo posible, porque en el poder de Dios cabe todo, y si usted me concede que Dios existe, no me puedo negar sus atributos, y si no me niega sus atributos, tampoco me puedo negar que los ejerza.... No lo creo probable, porque para lograr sus fines, se vale Dios ordinariamente de medios naturales; porque lo sobrenatural es muy raro, extraordinariamente raro, y se confunde á menudo con cosas naturales, pero desconocidas; ó mejor dicho, ni siquiera desconocidas, tan sólo ocultas, y á veces hasta vulgarísimas.... Y si nó, dígame usted, señora.... ¿ padece usted de insomnios?.... ¿ Durmió usted bien la noche pasada?....

—Siete horas seguidas.... Como si tuviese quince años.

—¿ Estaba usted impresionada, nerviosa, con la muerte de su hermana?..

—Nó, señor ... Mi hermana era una mujer muy vulgar en nada congeniábamos, y me preocupó muy poco su muerte.... Y si no me impresionó en el momento, ¿ cómo me iba á impresionar hasta ese punto, al cabo de seis meses?..

—Pero cuando empezó usted á escribir esa carta, ¿ tenía remordimiento de no cumplir la voluntad de la difunta?..

—¿ Remordimientos?—gritó la Rabina saltando en la butaca. ¡ Ninguno!.... Lo único que sentía, era pena de haber gastado en Misas aquel dinero, que me parecía mejor empleado en darlo á los pobres, ó.. en tirarlo por la ventana...

Imposible es describir el acento de espantosa convicción y la especie de diabólica rabia con que pronunció la Rabina, aquel—*¡tirarlo por la ventana!*— Embargóme al oirla un doble sentimiento de terror y de lástima: dijela sin embargo:

— Pero á lo menos, pensaría usted entónces en su hermana.... Tendría siquiera, pesar de que no cumplía sus deseos.

—Nó, señor: en nada de eso pensaba.... Había escrito antes otra carta para París, de mucha importancia, y de tal modo me preocupaba lo que en ella decía, que me equivoqué tres veces en las cuatro líneas que escribí al Párroco.... Ni siquiera tenía idea de que allí se trataba de mi hermana ...

—Pues si la ilusión no consiste en eso, puede consistir en algún otro fenómeno físico.... ¿Entran las luces directamente en ese gabinete?.... ¿Puede efectuarse en él alguna ilusión óptica quizá algún fenómeno de espejismo?

—No lo creo.... Pero aunque así fuera: ¿cómo me explica usted que un fenómeno de espejismo borre la firma de una carta? ¡Venga usted!.... Allí está todavía.... Examínela despacio; que ella nos sacará de dudas.

Y la Rabina se puso de pié, erguida y chispeante, como si quisiera desafiarme: Los papeles se habían trocado: yo parecía el incrédulo, y ella la creyente, luchando por convencerme del prodigio.

—¿Pero usted no ha examinado después la carta?

—Nó, señor.... No he tenido valor para mirarla....

voordeele der Curaçaosche eilanden? De koloniale huishoudelijke begrootingen, die vóór het jaar 1881 werden ontworpen, en in het bijzonder, de begrooting voor het dienstjaar 1897, welke eene subsidie vraagt van ƒ 97.979, nu de sedert vele jaren zoo rijkelijk vloeiende bron der phosphaatontginning zoo goed als verstopt blijkt, hebben het uitgewezen, en volkomen waar is nu nog het woord, dat Gouverneur Van Raders in 1838 schreef: "De tijden zijn verstreken en wellicht voor altoos weg, om nimmer weer te keeren, dat Curaçao door een bloeienden ruilhandel in producten van uitheemschen bodem het inproductieve van haar eigen grond kan verhelen." Noch de handel, ook al werd Venezuela er toe gebracht de 30pCt differentiëele rechten op den invoer van Europeesche en Amerikaansche producten uit Curaçao op te heffen, noch de kwijnende inlandsche industrie, die zich, behalve de gewone handwerken, bepaalt tot het maken van stroohoeden, snuif en sigaren en de fabrikatie van tichelsteenen op Bonaire en van eenig aardewerk op St. Martin zullen ons onze financiëele onafhankelijkheid verzekeren. Er blijft ons dus nog slechts de landbouw over. Van het dorre Curaçao heeft Van Raders bewezen, dat het in den landbouw een rijke bron van inkomsten kan vinden: derhalve is de gevolgtrekking van den Heer Hamelberg alleszins gewettigd: wat *hij* eens vermocht, kan thans nog gedaan worden: klimaat noch bodem hebben eenige verandering ondergaan.

"Voor het welzijn der kolonie" [wij eindigen met de woorden van den Heer Hamelberg, hem dankende voor de aangename en leerzame oogenblikken, welke zijn artikel ons bezorgde] "voor het welzijn der kolonie vermeenen wij dan ook, dat het wenschelijk zou zijn, indien de Hooge Regeering en het Koloniaal Bestuur deze zaak haar ernstige aandacht schonk. Al moge de tegenwoordige koloniale politiek zich misschien niet willen inlaten met exploitatie van Gouvernementswege, er kan toch, naar het voorbeeld der Engelsche en Fransche West-Indische koloniën veel gedaan worden, om de planters der kolonie te overtuigen, dat zij meer partij hunner gronden kunnen trekken dan tot nu het geval is. Met de resultaten, door Van Raders verkregen, voor oogen, zijn wij vast overtuigd, dat de gelden, hieraan ten koste gelegd, mettertijd goede renten zullen afwerpen. Vooral met het oog op de Bovenwindsche eilanden wenschen wij hier echter tezelfder tijd te waarschuwen tegen halve maatregelen, die slechts tot teleurstelling kunnen leiden."

## Crispi's Orgaan.

Er gebeuren soms zoo van die kleine voorvallen, welke de wereldaandacht ontsnappen en toch vaak even belangrijk zijn als wijd verkondigde daden van een of ander ministerieel bureau. Toen onlangs de dagbladen van verschillende kleur mededeelden, dat daar in Italië een blad had opgehouden te bestaan, zal dat den meesten lezers dier couranten een bericht zijn toegeschenen, belangrijk misschien voor journalisten, maar van te weinig beteekenis voor het algemeen om daar lang bij stil te staan. Nu ja, het niet meer verschijnen van de *Riforma* veroorzaakt dan ook wel geen rijzen of dalen van de beurs, maar het feit is toch van een zeker belang, vooral voor hen, die den grooten strijd der katholieken op het Appenijnsche Schiereiland gadeslaan. Het ondergaan van een officieel dagblad, dat aan Crispi behoorde, den vijand van Paus en Kerk, is een zaak, die niet onopgemerkt voor ons voorbijgaat.

Op den dag na zijn val van het bewind, verklaarde Crispi, dat hij met al de kracht, die in hem was, den heiligen strijd, dien hij voor de verlichting van zijn land steeds gevoerd had, zou voortzetten. Die belofte was prachtig en men rekende op hare vervulling: maar wel woonde de ex-premier daarna sommige zittingen van het parlement bij, waar hij zijn toorn in welsprekend zwijgen hulde en — bleef hij van den Montecitorio weg op die dagen, wanneer zijne tegenpartij hem zou blootstellen om tal van harde waarheden te moeten hooren, die een antwoord noodzakelijk maakten. Intusschen kon deze gereserveerde houding wel eens het gevolg zijn eener goed beraamde politiek, zoo troostte zijn aanhang zich, en werkelijk zag men zijne vrienden een oorlog voeren tegen de staatkunde van Di Rudini, een krijg zoo hevig en krachtig, dat men daarin de leidende hand van den geslepen Crispi erkennen moest.

De oude minister-president trad daar wel niet openlijk op, maar men gevoelde zijne inspiratie uit de kracht, waarmede de slagen aan de tegenpartij werden toegebracht.

En de *Riforma*, het lijforgaan van den veldheer, blies den partijgangers moed in en schold en verguisde ieder die aan zijn evangelie niet geloofde. Dat die *Riforma* dan zoo plotseling ophield te bestaan! er was zulk eene schoone rol nog voor haar te vervullen!

Zou men het moeten toeschrijven aan den minder gunstigen financieelen toestand van Crispi, een toestand, die hem belette aan zijn orgaan de noodige ondersteuning te geven?

Men zegt, dat de oud-minister inderdaad groote financiëele verliezen heeft geleden en de dagbladen vertellen zelfs, dat hij vele zijner goederen onder den hamer moest brengen. Indien het dus deze huiselijke, bizondere redenen zijn geweest, die hem voorschreven de uitgave van zijn blad te staken, dan is het goed deze te onthouden, want zij bewijzen, dat dit blad, dat er zich liet op voorstaan, de opinie van het echte Italiaansche publiek te vertolken, eigenlijk slechts kon bestaan door de geldelijke ondersteuning en bijdragen van zijn inspirateur en dat, toen hij niet meer aan de lade zat, ook zijn courant ten doode werd opgeschreven. Waarlijk dit zou een pijnlijke bekentenis wezen voor eene partij, die de wereld zoo graag over hare persoonlijke opofferingen spreekt! En waar blijven de duizenden en duizenden lezers, die de *Riforma*, zoo innig lief heeten te hebben? De liberale bladen, de loge en priesterhaat zwijgen....humbug!

Toch zou bovengenoemde verklaring aannemelijk wezen, hoewel eene zekere ontmoediging van den man, die eenmaal zoo hoog stond en zoo machtig was, ook begrijpelijk is.

Van alle zijden dringen de gevolgen van zijne onzalige en verfoeielijke staatkunde op hem aan: waar zijn oog zich wendt, overal de resultaten van bedrog, dwaling en fouten: de financiëele toestand van Italië, erbarmelijk geworden door zijn schuld, veroorzaakt door de opgevoerde jaarlijksche budgetten, gevormd naar zijn plan; de economische toestand, die zich onder zijne voorgangers aanmerkelijk verbeterd had en die in gevaar gebracht werdt door de onderbreking van de vriendschappelijke handelsbetrekkingen met Frankrijk, dat van een vriend in een vijand moest herschapen worden: de toestand van leger en vloot verergerd en de machtige offers, die de natie zich getroost had, nutteloos en vruchteloos gemaakt door het échec in Afrika, een ramp, door hem in anti-clericalen haat te voorschijn geroepen.

Toen de machtige steun van de Kroon, die hem zoovele jaren staande hield, hem ontviel, toen hij na lang dralen die verzoening tusschen den koning en den markies di Rudini op een dier ontelbare zijpaden der politiek zag naderen, zou Crispi toen begrepen hebben, dat het oogenblik gekomen was zich in zijne tent terug te trekken?

Indien dit zoo ware, indien hij zich voor goed terugtrok, daar, waar hij thans onmogelijk is en het opheffen van de *Riforma* hiervan de getuigenis moest geven, dan zou men dit niet anders dan kunnen loven, al zou men zich moeten wachten hem en zijn orgaan de oude spreuk na te geven: De mortuis nil nisi bene.

## NIEUWSBERICHTEN.

### CURACAO.

*Lyst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:*

Mimi Keizer, Maria Monte, Paul John, Jossy C. Henriquez, Antonio Geronimo Frais, Paupot Cristoffel, Agustin Bethencourt [aang.], Dervi Woz [aang.], Paul Zahn [aang.]

Niet voor verzending vatbaar: H. A. Euwens — Nymegen, Abelardo Huerta — Coro, Juan Recao — Coro.

***

Verleden Zondag, 30 Aug. overleed zacht en kalm in het Colegio Sto. Tomás de Eerw. fr. M. Antonius, in de wereld genaamd Thomas van Boxtel. Z. Eerw. was geboren te Waalwijk in Noord-Brabant den 13 Juni 1867 en trad op jeugdigen leeftijd in de Congregatie der Fraters van O. L. Vrouw Moeder van Barmhartigheid, te Tilburg waar hij in al de betrekkingen, die hij bekleedde, iedereen stichtte door zijne zachte inschikkelijkheid en bereidvaardigheid tot allen dienst. In 1891 vertrok Z. Eerw. uit Nederland naar Curaçao, om zijne liefderijke zorgen te wijden aan de onderrichting der Curaçaosche jeugd, waarvan hij spoedig de harten gewonnen had in zulk eene mate, dat menige traan aan het kinderoog ontvloeide bij het vernemen van de ziekte en den dood van den goeden frater Antonio. Nederig was zijn werkkring, doch vol opoffering zijn hart. De wereld kende hem weinig of niet; doch op hem is het woord van den H. Joannes Chrysostomus toepasselijk: "Wat is er grooter dan harten te vormen van kinderen? Voorwaar hooger dan de "beste schilder, hooger dan de be"kwaamste beeldhouwer staat mijns "inziens hij, die de kunst verstaat de "gemoederen der kinderen ten goede "te leiden!"

Hij ruste in vrede!

***

Niet ten onrechte werd er in den laatsten tijd en dat wel door de hier verschijnende couranten van elke kleur en richting herhaalde malen gewezen en de aandacht der politie gevestigd op de meer dan ergelijke tooneelen in onze goede stad voorkomende, en wel voornamelijk op den Berg aan de Overzijde en in de zoogenaamde "Poenda." Aan diegenen, die krachtens hun ambt waken moeten voor de openbare zedelijkheid, aan elken huisvader wien het geluk en de gezondheid zijner kinderen nog ter harte gaat, aan allen, die het wel meenen ook met den zedelijken bloei onzer bevolking raden wij ten zeerste aan kennis te nemen van een uitmuntend, ingezonden stuk, voorkomende in *De Vrijmoedige* van den 3 September, getiteld: Danshuizen. Laten wij hopen, dat de bevoegde autoriteit afdoende maatregelen zal nemen ter beteugeling en kan het zijn, ter uitroeiing van dit ziel en lichaam verdervend kwaad.

***

Met groote geestdrift is wederom de Koninginnedag op ons eiland gevierd. Mocht hier en daar al een wanklank uit brooddronkenheid zijn vernomen, het Curaçaosche volk heeft getoond op eene waardige wijze te kunnen feestvieren. De *parade* lokte dit jaar bijzonder veel toeschouwers, wat aan het vervroegde uur mag worden toegeschreven, zoodat troepen en volk met opgewektheid de *manoeuvres* uitvoerden en bijwoonden.

Ook de feest-commissie heeft hare omvangrijke taak met eere volbracht. Mochten al eenige nummers, het ringsteken b. v. en het vangen van een met vet besmeerd varken niet geheel en al tot hun recht zijn gekomen, stuitte het ons wederom dit jaar tegen de borst, na afloop van den wedstrijd in het zwemmen geheel naakte deelnemers zich vrijelijk aan de Overzijde onder het volk te hebben zien bewegen, ja zelfs ongemoeid tot onder de oogen van een lid der feest-commissie te hebben zien komen, toch moeten wij het gulweg bekennen, dat het program behoorlijk en onder een groote toevloed van menschen is afgespeeld.

Onze haven met de "Prins Willem IV", een Venezuelaansch barkschip en tallooze kleinere vaartuigen leverde met hare wimpels en vlaggen een bekoorlijk feestgezicht.

Ook de directie der "Curaçaosche Courant" verhoogde niet weinig de feestvreugde door het gratis verspreiden van een extra-nummer op oranjepapier gedrukt, met de beeltenis van onze gevierde Koningin aan 't hoofd van eenige welsprekende regels aan de Feestvierende gewijd.

Boven alle verwachting, en de verwachting was hoog gespannen, voldeed het vuurwerk, dat den feestavond waardig besloot. De slot-apothéose "in verrassende kleureffecten te voorschijn tredend, geflankeerd door twee contra-batterijen, welke het geheel met bouquetten vuurbloemen overgoten en eindigende in een zwaar bombardement" bracht de geestdrift der toeschouwers tot haar toppunt en spontaan weerklonk dan ook de blijde jubelzang door duizenden aangeheven "Zij leve lang."

***

Met genoegen deelen wij onzen Lezers mede, dat de verjaardag van H. M. Koningin Wilhelmina aan den Heer G. W. F. Hellmund, gouvernements-secretaris, eene aangename en welverdiende verrassing bracht: de ridderorde van den Nederlandschen Leeuw.

---

Estuve por decirle que á mí también me faltaba: pero arrastrado por la fuerza de las circunstancias, me adelanté hasta la puerta del gabinete: allí nos detuvimos los dos, silenciosos, azorados como los tábamos ante la Esfinge. Era la pieza un pequeño *boudoir* elegantísimo, pero del mismo gusto anticuado de su dueña, que conservaba en todo las modas de su época.

Veíase en el fondo un pupitre atestado de papeles, y sobre él una cartera de escribir con incrustaciones de nácar: en el centro de ésta se destacaba un pliego de papel de carta, en que pude distinguir desde lejos algunas líneas escritas, y una mancha horizontal, larga y estrecha por debajo.

La Rabina cogió el papel, haciendo un esfuerzo violento, como si tocase á una culebra, y me lo puso en la mano... La firma estaba, en efecto, borrada: examinéla atentamente por el derecho, por el revés, al trasluz, al tacto....

¡Ah! la Rabina tenia razón: no era aquella una mancha de tinta: no habia borrado la firma el roce descuidado de un mantón, ni tampoco el frote de una manga. Era una mancha oscura, del matiz del cuero, idéntica en el color y en lo quebradizo, á la huella tostada que deja sobre un papel, en contacto de algo candente....

Miré entonces á la Rábina: estaba apoyada en el quicio de la puerta, pálida como un difunto. Yo sentía frío en el paladar, y el papel temblaba en mis manos....

Salimos del gabinete y hablamos mucho, mucho.... Realmente era el diablo aquella mujer: pero un diablo de muchísimo talento.

IV

Tres años después, hallándome yo en tierra extranjera, recibí por el correo una esquela de defunción. Era de doña Adela de M**, muerta en X**, el 24 de abril de 18**, *después de recibidos todos los Santos Sacramentos*. La esquela no hacía mención de parientes ni amigos: sólo el *Director espiritual* convidaba al entierro.

Me apresuré á encomendar á Dios el alma de la difunta; mas, no era sólo caridad lo que me inspiraba mis sufragios. Por tres veces desperté aquella noche, y ninguna me atreví á abrir los ojos: pareciame siempre que iba á ver en la oscuridad del aposento, aquellos dos ojos tristes, tristes, que miraban implorando algo: aquellos dos lágrimas de fuego que corrian en silencio por mejillas vagas, borrosas, como de humo amasado con tinieblas....

FIN.

Wij zijn er van overtuigd, dat deze gelukkige toepassing van het "Eere, wien eere toekomt" allerwege op onze eilanden met ingenomenheid en blijdschap zal begroet worden en voegen onzen gelukwensch bij de talrijke, welke ZEd. Gestrenge bij deze gelegenheid mocht ontvangen.

***

't Was Donderdag, 3 September, feest in de rijk versierde kapel van het Colegio Sto. Tomás. Twintig leerlingen van genoemde inrichting van onderwijs deden hunne plechtige eerste H. Communie in tegenwoordigheid hunner belangstellende familiën en vrienden. Altijd heeft zulk een kinderfeest eene onbeschrijfelijke aantrekkelijkheid, doch meer nog wanneer bij de uitwendige versiering, de inwendige devotie, vrucht eener allerzorgvuldigste voorbereiding, naar buiten straalt. En zulks was het geval hier.

't Was zeker èn voor de Directie van het gesticht èn voor de feestvierende kinderen eene voldoening te zien, hoe de hoogste kerkelijke waardigheidsbekleeder op het eiland, de HoogEerw. Provicaris, A. v. Baars, in eigen persoon de plechtigheid wilde verrichten, bijgestaan door den ZeerEerw. Rector, M. V. Zwijsen, en door den gevierden vriend der kinderen Pastoor C. Blommerde. Niet minder aangenaam was het voor Directie en kinderen, dat zelfs de HoogEdel Gestr. Heer Gouverneur der Kolonie, Mr. H. Barge, altijd er op uit, om alles te bevorderen wat edel is en goed, bij de plechtige H. Mis wilde tegenwoordig zijn en zich daardoor den dank verwierf, die zijne hooge welwillendheid verdient.

Na de plechtigheid in de kapel, kwam die der hartelijkste omhelzing en gelukwensching van wege de aanwezige moeders, familie en medeleerlingen.

In gloedvolle bewoordingen vertolkten de ZeerEerw. Rector en de jongeheer José de Jesus Perez de gevoelens van Directie en medeleerlingen, terwijl het goedgeoefende, ofschoon nog jeugdige muziekgezelschap van het Colegio eenige zijner beste muziekstukken ten gehoore bracht.

Lang zal de herinnering aan dit blijde feest in de harten van alle aanwezigen geprent blijven.

Van harte wenschen wij de Directie toe, dat hare onvermoeide pogingen, om nuttig te zijn aan de maatschappij van Zuid-Amerika met blijvende vruchten gekroond mogen worden, die zich voortplanten in de latere geslachten van Venezuela en Colombia, wier jeugdige zonen wij heden met zooveel godsvrucht tot de bron van kracht, leven en vrijheid zagen naderen.

***

—Bij de korpsen infanterie en bij het reg. grenadiers en jagers is een aanvrage om kapiteins, die geschikt en genegen zijn om voor 2 jaar gedetacheerd te worden bij de landmacht in Suriname en op Curaçao. Wijziging in de organisatie van de landmacht in West-Indië schijnt op handen.

Behalve drie kapiteins wordt tegen 1 Januari a. s. ook een hoofdofficier van het Ned. leger naar West-Indië uitgezonden, bestemd om op te treden als kommandant van het garnizoen te Paramaribo.

***

De Italiaansche boot, die hedenmorgen onze haven aandeed, bracht ons het blijde bericht, dat de Eerw. Heer F. v. d. Donk, hoofd der kath. jongensschool aan de Overzijde, den 30 Aug. ll. door Mgr. Biffy, bisschop van Cartagena, tot diaken gewijd is, terwijl aan Zijn Eerw: morgen, den 6 Sept. de plechtige wijding van het H. Priesterschap zal worden toegediend. Verder vernemen wij nog, dat de Eerw: Heer Ant. Ellis, student in de godgeleerdheid aan het seminarie te Cartagena den 19 Sept. tot subdiaken zal gewijd worden. Met denzelfden Italiaanschen boot zijn heden alhier gearriveerd Mgr. Peralta, bisschop van Panama op reis naar Maracaibo, en een Eerw. pater Eudist uit Cartagena, die om redenen van gezondheid eenigen tijd op Curaçao hoopt te verblijven.

***

Het aantal Katholieken in niet-Katholieke landen is sedert den aanvang dezer eeuw vervijfvoudigd, gelijk uit eene statistiek van de *Economiste français* blijkt. Het blad geeft de volgende cijfers :

KATHOLIEKEN

| | 1800 | 1900 |
|---|---|---|
| Duitschland | 6 000.000 | 16.000.000 |
| Zwitserland | 350.000 | 1.080.000 |
| Turkije (Europ. en Aziat.) | 631.000 | 1.298.475 |
| Voor-Indie | 475.000 | 1.692.337 |
| Achter-Indie | 310.000 | 690.772 |
| China | 187.000 | 576.440 |
| De Vereenigde Staten | 61.000 | 7.977.270 |
| Canada | 120.000 | 2.900.000 |
| Antillen en Br. Guyana | 119.000 | 337.750 |
| Australie | 2.800 | 2.000.000 |
| Afrika | 47.000 | 3.000.000 |
| Engeland en Schotland | 120.000 | 1.690.921 |
| Nederland | 350.000 | 1.448.852 |
| Rusland (zonder Polen) | 20.000 | 2.935.519 |
| | 8.792.800 | 42.728.745 |

Wanneer men bedenkt, dat vooral in de laatste jaren het Katholicisme groote vorderingen gemaakt heeft, o. a in Engeland en Amerika (de V. S. tellen thans ongeveer 10 millioen Katholieken) kan men voorspellen, dat bij den aanvang der volgende eeuw eene vergelijking tusschen de cijfers van 1800 en 1900 nog verblijdender uitkomsten zal opleveren.

## NEDERLAND.

Men seinde 14 Aug. aan het *N. v. d. D.* uit Batavia :

*Er is twijfel over de richting van de vlucht van Toekoe Oemar.*

*Kolonel Stemfoort is met een bataljon in de Ritiengbaai scheep gegaan om hem in Lohonh te zoeken.*

Kort na het ontvangen van dit telegram werd in Den Haag het volgend officieel telegram meegedeeld :

*Eergisteren vijand verdreven voorbij Seneng in de heuvels ter weerszijden van het dal van Lamteh. Toekoe Oemar's benden verspreid, vooral bij Tjagoe tegenstand ondervonden.*

*Gesneuveld een Amboineesche fuselier; gewond twee Europeesche fuseliers en 10 inlandsche militairen.*

*Toekoe Oemar gevlucht naar Lehong, een landschap op de N. W. kust van Atjeh ten zuiden van Lepong, waarheen Kolonel Stemfoort zich gisteren met een bataljon inscheepte uit de Retienbaai.*

*Gezondheid en geest der troepen uitstekend.*

Aan de *N. Rott. Ct.* werd Woensdag het volgende geseind :

*Twee bataljons gaan naar Lampagar.— Ons bivouak in Lepong werd beschoten. Twee minderen werden gedood en twintig gewond. De actie wordt zuidwaarts voortgezet.*

— Het Nederlandsche stoomschip *Doelwijk* is, na door den italiaanschen kruiser *Etna* in de zeeëngte van Perim aangehouden te zijn,—zij draaide eerst bij na een kanonschot—door een anderen kruiser, de *Aretusa*, naar Massowah gesleept en zal daar waarschijnlijk nu goeden prijs worden verklaard.

Een nader telegram uit Rome zegt, dat aan boord van de *Doelwijk* niet 40.000 Mauser-geweren maar 30.000 gewijzigde Gras-geweren (een Fransch fabrikaat) zijn gevonden met de daarbij behoorende munitie.

Of de pasagier, die zich aan boord van de *Doelwijk* bevond, een Franschman is of tot een andere nationaliteit behoort, weet men nog niet.

Volgens een ander telegram is de bemanning van de opgebrachte boot na aankomst te Massoeah in vrijheid gesteld. Omtrent de houding van de Nederlandsche regeering loopen de berichten uiteen. Naar het *Berl. Tageblatt* verneemt, heeft de Nederlandsche gezant aan den minister Visconti Venosta verklaard, dat zijn regeering volstrekt geen bijzonder belang had bij de zaak, maar volgens den correspondent van de *Figaro* heeft de Nederlandsche regeering onmiddelijk geprotesteerd. Op twee vragen komt het aan : in de eerste plaats, of de *Doelwijk* zich in Italiaansche wateren bevond, en ten tweede of de Italiaansche kruisers het recht hadden het schip op te brengen, daar de staat van oorlog in Eritrea reeds sedert verscheiden weken heeft opgehouden. De correspondent voegt er bij, dat het volstrekt niet bewezen is, dat de wapens voor Menelik bestemd waren. Het is niet zeer waarschijnlijk, dat de Nederlandsche regeering zou geprotesteerd hebben ; de *Opinione* verzekert zelfs, dat onze regeering het Italiaansche kabinet opmerkzaam heeft gemaakt op de lading van de *Doelwijk*.

De Italiaansche oorlogsschepen in de Roode Zee zetten hun kruistocht voort, daar men vermoedt, dat de *Doelwijk*, niet het eenige voor Abyssinië bestemde schip is.

Wat betreft de kwestie, of Menelik het recht heeft wapenen te koopen, merkt de *Tribuna* op, dat hij dit recht verbeurd heeft, omdat hij slavenhandelaar is (???). Het tractaat van Brussel geeft daarom Italië het recht, de wapenlading in beslag te nemen.

De *Italia* zegt, dat Italië zelf aan Menelik, door zijn toetreden tot de Brusselsche conferentie, het recht heeft gegeven om wapenen te koopen ; verder heeft Italië een fout begaan door aan de mogendheden van den oorlogstoestand met Menelik kennis te geven. Daardoor komt het, dat nu iets kan gedaan worden. Het blad spreekt den wensch uit dat de regeering zich niet in avonturen steken en met Menelik vrede sluiten zal.

De Italiaansche overheid tracht het gewicht der zaak te overdrijven, om Menelik te verbitteren. De vrijmetselarij zou gaarne zien, dat Menelik de uitlevering der 3000 krijgsgevangenen weigerde, opdat de Paus zijnen invloed niet vergroot zou zien door het succes zijner poging bij Menelik.

## BUITENLAND.

**Rome.**—Zondag, 2 Aug., heeft Z. H. zich naar de Paulijnsche kapel begeven om den aflaat van Portiuncula te verdienen. Z. H. heeft de H. Mis opgedragen in tegenwoordigheid van vele geloovigen, waaronder een pelgrimstocht uit Amerika ten getale van 250 personen. Na de H. Mis heeft Z. H. de pelgrims ontvangen en hun toegesproken : zij boden den Paus een prachtige vlag aan der Vereenigde Staten, goudborduursel op zijde.

— Z. H. de Paus heeft aan Prinses Maud van Wales ter gelegenheid van haar huwelijk ten geschenke gezonden een prachtigen antieken gouden armband, vergezeld van gelukwenschen, Dit is de le maal sedert meer dan een eeuw, dat het Vaticaan notitie neemt van een huwelijk in het Engelsche koningshuis. Koningin Victoria was met deze attentie zeer ingenomen.

— De Paus heeft in audiëntie ontvangen den directeur der *Corrière Nationale* en den heer Pastelli, die Z. H. 25,000 lire ter hand gesteld hebben, het bedrag van de eerste inschrijving ten behoeve van de bemoeiingen van den Paus voor de bevrijding der Italiaansche gevangenen in Abessynië.

— De H. Vader heeft een officieele mededeeling ontvangen van Mgr. Macaire, den overbrenger van Paus Leo's schrijven aan negus Menelik : Mgr. Macaire is te Harrar aangekomen, waar hij met den ras Makonnen, die hem hartelijk ontving, een onderhoud heeft gehad ; hij hoopt dat de Keizer van Ethiopië aan het edelmoedige verzoek van Z. H. zal voldoen. De pauselijke gezant voegt er bij, dat de hoogvlakten van Harrar ongenaakbaar zijn voor het Italiaansche leger.

Dat het edelmoedig pogen van den verheven opperpriester om de invrijheidstelling der Italiaansche krijgsgevangenen te verkrijgen door de vrijmetselarij werd tegengewerkt zal vele onzer lezers verwonderen en toch is dit zoo. Bij de karavaan welke Mgr. Macaire gevormd had, had zich aangesloten een andere die uitging van de Italiaansche regeering en onder deze laatste bevond zich een zeker persoon, die tot de loge behoorde, en die in last had om door allelei middelen te trachten Mgr. Macaire in zijn zending te bemoeilijken en vooral te zorgen dat 's Pausen gezant *na* de afgezondenen van de Italiaansche regeering bij den Negus zou aankomen en alzoo 's Pausen zending zou mislukken. Gelukkig is dit verraad ontdekt en heeft Mgr. Macaire zich van de karavaan afgezonderd en alleen den tocht naar de binnenlanden ondernomen. Het werk der loge is dus verijdeld en Leo XIII heeft de eer bekomen, die zijn edelmoedig pogen verdiende.

— *Havas* maakt melding van een gerucht, dat de Paus een eigenhandig schrijven zou gericht hebben aan den sultan, om dezen ten dringendste te smeeken een einde te maken aan het bloedvergieten en andere wraaktooneelen tusschen Turken en Christenen.

**Italie.**— Het gerucht houdt aan, dat de Prins van Napels [Kroonprins] zich verloven zal met Prinses Helena van Montenegro, 2e dochter van den Vorst. Omstreeks het midden der maand Aug. zou de Prins zich naar Cettigne begeven, om zijne verloving te vieren. Op het oogenblik kruist hij met zijn jacht "Gajola" langs de Grieksche kust.

— Uit Rome wordt gemeld, dat de *Riforma*, het orgaan van Crispi, Dinsdag 4 Aug. voor het laatst is verschenen. Is dit een wraakneming van den ex-premier tegen de loge, welke hem uitwierp ?

— De Vesuvius is aan het werken. Een lavastroom van 30 M. breed en 2 tot 4 hoog beweegt zich van den krater in de richting van het observatorium en heeft een groot deel van den weg vernield.

— Het Italiaansche oorlogsschip *Roma* is in de haven van Spezzia door den bliksem getroffen, waardoor brand ontstond, die ook het kruitmagazijn bedreigde. Om een onheil te voorkomen, heeft men het schip aan den grond laten loopen.

— *De* "beroemde" professor Lombroso, een glorie der moderne "wetenschap" doet die wetenschap allesbehalve eer aan. De "geleerde anthropoloog" blijkt eenvoudig van plagiaat, letterkundigen diefstal, te leven. Hij heeft hooger beroep aangeteekend tegen het veroordeelend vonnis, tegen hem uitgesproken op den eisch van den Franschen schrijver Crépieux Jamin. Het hof van beroep heeft hem weer veroordeeld tot alle kosten en 500 lire schadevergoeding, "overwegende, dat Lombroso tal van achtereenvolgende slaafsche afschriften heeft gemaakt uit het boek van Crépieux Jamin, en dat hij zonder de bron te noemen, geheele hoofdstukken heeft nageschreven."

Zullen onze liberale schrijvers nu ophouden met hun "Lombroso zegt dit", volgens den grooten Lombroso" enz.?

**Frankrijk.**—Zaterdag 1 Aug., hield professor Lippman, de Duitsche uitvinder der kleurenfotografie, eene voordracht voor de leden van het Scheikundig Congres te Parijs. Uit zijne mededeelingen bleek, dat hij voor het overbrengen der kleuren de gewone hulpmiddelen der fotografie en geen enkel bijzonder reactief aanwendt. Door middel van de tooverlantaarn vertoonde Lippmann het gezelschap door hem verkregen kleurfotogrammen. Hij hoopte onder de Congresleden medewerkers te vinden, die er misschien in slagen zullen de kleurfotogrammen op papier te brengen, wat tot dusver slechts op glas is kunnen gelukken.

— 555 Bretonsche geestelijken hadden een klacht wegens laster ingediend tegen een plaatselijk blad. De rechtbank te Versailles had zich onbevoegd verklaard omdat het blad een collectieven aanval gedaan had, nl. tegen de klagers in hun hoedanigheid van bedienaren des geloofs. Maar het hof van Parijs dacht er anders over en verklaarde de klacht ontvankelijk, aangezien al de klagers, in hun private eer waren aangetast. De zaak wordt echter pas in October behandeld.

**Duitschland.**—Herhaalde malen is reeds gewezen op de averechtsche opvatting, die sommige Europeanen huldigen ten opzichte van hun taak als beschavers van Afrika. Vooral de koloniale „hervormers"

in Duitsch-Afrika leverden ons menige bijdrage. Wij noemen slechts de namen van Leist, Wehlan, Peters. Juist in deze dagen is aan dit edele drietal een vierde bondgenoot toegevoegd: zekere Schröder, in dienst van de Duitsch-Afrikaansche Plantage-Maatschappij, die in hechtenis is genomen, opdat hij zich verantwoorde over de vele hem ten laste gelegde wreedheden. Wat verschillende in Amerika bekende personen over de daden van dezen heer in Duitsch bladen mededeelen, doet hem ons kennen als een waardig metgezel der heeren Leist c. s. Van zijn macht heeft hij het schandelijkste misbruik gemaakt, om de inboorlingen wreed te kwellen en te mishandelen. Hij was zoo'n schrikbeeld voor de arme zwarten, dat toen een ander beambte der Maatschappij, tijdens Schröder een reis naar Europa maakte, op de plantage Lewa achter Pangani aankwam, alle zwarten onder luid geschreeuw op de vlucht gingen, omdat zij, door een valsche gelijkenis misleid, meenden Schröder weer voor zich te zien!

Alvorens zijn „heilrijke" werkzaamheid in Duitsch-Afrika te beginnen, was Schröder tabaksplanter op Sumatra, waar hij zijn ruwheid koelde aan de Chineesche koelies. Hij maakte het hier zoo bont, dat hij bij nacht en ontijde het eiland moest ontvluchten om zich aan de wraakzucht der koelies en aan de vergelding der Hollandsche bestuurders te onttrekken. Hij had zijn *boy* wegens een licht vergrijp neergeschoten. Nu verstaan de Hollanders, zoals een met Schröder bekend schrijver in een Berlijnsch blad meldt, op dit punt geen gekheid: zij stellen zelfs voor het gerecht den Europeaan, die een Javaan een oorvijg toedeelt. Hadden de „Mijnheers" hem toenmaals in handen gekregen, dan ware den Duitschen koloniën onderdanen veel leed bespaard gebleven. Genoemde heer Schröder hield er ook eigenaardige middelen op na om zijn sujetten *mürbe* te maken. Zijn copiëerpers gebruikte hij als pijnbank, als duimschroef. Een jonge negerin, die geweigerd had hem ter wille te zijn, liet hij een geheelen nacht onder deze duimschroef smachten, tot de bureau-ambtenaren haar 's morgens uit haar pijnlijke positie bevrijdden. Een Granees (een Portugeesch mulat), die zijn wasch niet netjes genoeg bezorgd had, liet hij aan een boom binden en stelde hem urenlang aan de verzengende stralen der Afrikaansche zon bloot, nadat hij eerst diens ontbloote armen met een zoet vocht had laten bestrijken, dat de insekten lokte.

Tal van andere lage wreedheden door den „beschaver" bedreven, worden nog verhaald, maar het medegedeelde is voldoende. Het is te hopen, dat hem het onmenschelijke zijner handelingen op duidelijke wijze aan 't verstand zal worden gebracht.

Reeds sedert eenigen tijd liepen er geruchten in Berlijn, dat er een nieuw koloniaal schandaal in het vooruitzicht was. Thans heeft het *Tageblatt* een uitvoerig artikel vol beschuldigingen tegen den gouverneur van Kameroen Jesko von Puttkamer, aan wien drankzucht en geldelijke afhankelijkheid van Hamburger kooplieden in Kameroen verweten, ja zelfs oneerlijke neigingen ten laste gelegd worden. Voorts wordt er op gezinspeeld dat deze Puttkamer enkel door nepotisme (als zoon van den vroegeren minister) gouverneur is geworden, terwijl de vorige verdienstelijke gouverneur Zimmerer uit de betrekking zou zijn gedrongen. In verband met dit schandaal zou ook het aftreden staan van den hooggeschatten Afrika-kenner, ritmeester Von Stetten, die commandant van de Duitsche troepen in Kameroen is geweest.

**Engeland**—Hoezeer het Katholicisme in Engeland vooruitgaat, blijkt wel hieruit, dat, toen kardinaal Vaughan dezer dagen in de kerk van den H. Verlosser, Chelsea, Londen, het H. Vormsel kwam toedienen, niet minder dan een dertigtal der vormelingen bekeerlingen waren. Ook de bisschop van Southwark had te Brockley, behalve tal van kinderen, een aantal bekeerde volwassenen te vormen.

—In het Lagerhuis legde de minister van binnenlandsche zaken, Sir M. White Ridley, de volgende verklaring af:

„In aanmerking nemende alle omstandigheden van de zaak, heb ik het mijn plicht geacht aan H. M. de Koningin voor te stellen ten opzichte van Jameson en zijn gezellen clementie uit te oefenen, opdat zij zullen worden behandeld als gevangenen eerste klasse."

Deze verklaring werd met toejuichingen ontvangen.

Jameson en zijn medegevangenen zijn gisterenmiddag van Wormwood Scrubbs overgebracht naar de gevangenis Holloway, waar zij zullen deelen in de voorrechten van eerste-klas-gevangenen.

**Afrika.**—De inboorlingen van het eiland Madagascar zijn in opstand tegen de Fransche veroveraars en hebben den Franschen missionaris pater Berthier, die met een aantal parochie-kinderen op weg was om dezen in veiligheid te brengen, gevangen genomen.

Na een langdurigen marsch met hunnen gevangene hielden de wilden halt, bonden den missionaris in staande houding aan een boom en lieten hem zoo 24 uren lang zonder voedsel of drinken.

Den anderen ochtend rukten zij hem de kleederen van het lijf, sneden hem neus en ooren af en staken hem met een gloeiend ijzer de oogen uit. Daarop verrichtte men nog eene andere, niet te noemen verminking. Voorbij het opengapend lichaam trokken de wilden heen, waarbij ieder den martelaar een lanssteek toebracht. Met verfijnde wreedheid wisten de wilden elke doodelijke verwonding te vermijden, om zijne pijnen te verlengen.

Pater Berthier legde eenen bovenmenschelijken moed aan den dag. Te midden zijner ondulbare smarten verzocht hij om zijnen rozenkrans. De wilden, meenende dat het een *fetisch* was, en den toorn van den geest vreezende, dorsten niet weigeren, en de martelaar bad, zoolang de foltering duurde: — twee volle uren.

De inlandsche bediende van den pater maakte er een einde aan. De wilden dwongen ook hem, den missionaris een lanssteek toe te brengen. Uit medelijden stak hij hem de speer in de hartstreek, zoodat ze aan den nek uitkwam.

De wonde was doodelijk; de martelaar gaf zijne schoone ziel aan God.

**Amerika.**—48 menschen zijn 12 Aug. te New-York gestorven ten gevolge van de buitengewone hitte, en 100 vielen er flauw. De hospitalen zijn vol patiënten. Het totaal aantal sterfgevallen van de hitte bedraagt reeds 226.

Te Chicago zijn op den zelfden dag 25, en Maandag daarop 51 menschen gestorven van de hitte. De openbare gezondheid te Chicago loopt gevaar, daar er honderden lijken van paarden op de straten liggen.



DRUKKERIJ DE J. JESURUN DE A. BETHENCOURT & HIJOS, CURAÇAO.